

Elektrik Fen Adamları Yönetmelik Taslağı Üzerine Görüşler

EMO İzmir Şubesi
SMM Komisyonu

Bayındırlık ve İskan Bakanlığı Teknik Araştırma ve Uygulama Genel Müdürlüğü tarafından hazırlanarak, Odamıza ve ilgili Bakanlık ve kurumlara görüş için sunulan “Elektrik İle İlgili Fen Adamlarının Yetki, Görev ve Sorumlulukları Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılması Hakkında Yönetmelik Taslağı”, elektrik ile ilgili fen adamlarının yetki ve görevlerini artırıcı yönde değişiklikler öngörmektedir.

Yürürlükte olan Yönetmeliğin “Elektrik ile ilgili fen adamlarının görev, yetki ve sorumlulukları”nın belirlendiği 4. madde ile fen adamlarının sicillerinin tutulmasıyla ilgili 11. maddede değişiklik yapılmak istenmektedir.

Yönetmeliğin 4. maddesinde yer alan fen adamlarının yetki, görev ve sorumluluklarından her üç grup fen adamının elektrik iç tesisi yapım işleri yetkileri artırılmaktadır. Buna göre fen adamlarının yapım yetkileri 1. grup için 150 KW'tan 1500 KW'a, 2. grup için 125 KW'tan 1000 KW'a ve 3. grup için 75 KW'tan 500 KW'a çıkartılmaktadır.

Fen adamlarının muayene ve kabul işleri arasına ölçüm işleri eklenmekte ve iç tesislerde her grup fen adamının proje hazırlama yetkisi ölçüsünde fenni mesuliyet yapabilmeleri sağlanmaktadır.

4. maddeye eklenen yeni iki fıkra ile fen adamlarının fenni mesuliyet görevini yapmalarına yönelik alan sınırlaması ve sicillerinin tutulmasına ilişkin kurullar getirilmektedir.

Yönetmeliğin 11. maddesinde yapılan değişiklik ile ise fen adamlarının sicillerinin tutulmasında, fen adamlarının üyesi oldukları meslek odalarıyla ilişki kurularak, sicil durum belgelerinin bu odalar tarafından düzenlenmesi kurallaştırılmaktadır.

Fen Adamı Kavramı Bağlamında Elektrik Fen Adamları

Uygulamada aldıkları eğitim seviyesine göre teknik öğretmen, teknisyen, tekniker, teknik ressam ya da usta gibi adlandırmaya da tabi tutulan meslek grubunun görev, yetki ve sorumlulukları, Bayındırlık ve İskan Bakanlığı ile Milli Eğitim Bakanlığı tarafından müştereken çıkarılmış olan “İmar Kanununun 38. Maddesinde Sayılan Mühendisler, Mimarlar ve Şehir Plancıları Dışında Kalan Fen Adamlarının Yetki, Görev ve Sorumlulukları Hakkında Yönetmelik” amaca uygun olarak açık bir şekilde düzenlemiştir. Bu yönetmelikteki hükümler, mimar ve mühendislerle fen adamları arasındaki mesleki ayrımı son derece net bir şekilde ortaya koymaktadır. Mimar ve mühendislerle fen adamları ara-

sında karmaşa yaratacak görev ve yetki gaspı niteliğinde herhangi bir tanım bulunmadığı gibi, birbirlerini tamamlayan her iki meslek alanının uyum içerisinde çalışmalarını sağlayacak kural tanımları yapılmıştır.

Elektrik ile ilgili fen adamları açısından durumu incelediğimizde, yukarıda tanımını vermiş olduğumuz genel Yönetmelik ve genel fen adamları tanımı içerisinde yer alan ve diğer fen adamlarıyla aynı derece ve içerikte eğitim gören elemanlardır. Nitelik ve konum itibarıyla, diğer fen adamlarında olduğu gibi mühendislerle yardımcı ara meslek grubunu oluşturmaktadırlar. Bir inşaat ya da sıhhi tesisatla ilgili fen adamlarına göre, farklılık gösteren herhangi bir nitelik göstermeleri söz konusu değildir. Hal böyle iken ve herhangi bir bilimsel ve teknik gerekçeyle de açıklanamayacak şekilde, elektrik ile ilgili fen adamlarının yetki, görev ve sorumlulukları, genel yönetmelik içerisinde değil, ayrı bir yönetmelik içerisinde yer almıştır. Üstelik aynı konuda birbirini tamamlayan içerikte olduğu düşünülen iki ayrı yönetmeliğin bulunması, konuyu daha anlamsız ve karmaşık kılmaktadır.

Diğer meslek dallarında son derece net bir şekilde belirlenmiş olan fen adamlarına özgü görev ve yetkiler, elektrik ile ilgili fen adamları için, hiçbir bilimsel ve teknik geçer-

liliği olmayacak şekilde genişletilmiş ve bugün uygulamada ortaya çıkan pek çok karışıklığa yol açan bir düzenleme yapılmıştır. Örneğin, aynı nitelikte eğitim alan sıhhi tesisatçılık ile ilgili fen adamlarına, “merkezi bir tesisata bağlı olmayan münferit” bir banyonun ya da helanın dahi sıhhi tesisat plan, proje, resim ve hesaplarını yapma yetkisi tanınmamışken, elektrik ile ilgili fen adamlarına bağlantı gücü 50 KW'a kadar olan ... katlı .. dairesel bir yapının elektrik iç tesisat plan ve projelerini yapma yetkisi tanınmıştır. Hatta konunun iç tesislerin de dışına taşıdığı yorumlaması yapılabilecek şekilde, “bağlantı gücü 1500 KW'a kadar (35 KW dahil) tesisler”in işletme ve bakım işleri dahi fen adamlarının (elektrik tesisatçıların) yetkisi içerisinde görülebilmektedir.

Uygulamada Yaşanan Sorunlar ve Yönetmelik Değişikliği

Elektrik ile ilgili fen adamlarına yönelik olarak yukarıda belirtmiş olduğumuz görev ve yetki tanımlarına ilişkin yönetmelik düzenlemeleri, uygulamada telafisi olmayan pek çok zarar ve soruna neden olmaktadır. Mühendisler ve fen adamları, birbirlerini tamamlayan meslek mensupları olarak aynı yapı sürecinde uyumlu bir şekilde çalışmalarını gerçekleştirirken, yetki ve görev karmaşasının yarattığı sorunlar nedeniyle, birbirleriyle rekabet eder hale gelmişlerdir. Aynı süreçlerden sorumlu iki ayrı mesleğin kurumsal yapıları da, görev yaptıkları alanlara ilişkin işbirliği içinde çözüm üretme yerine, kendi alanlarını savunmak adına birbirlerini adeta hasım olarak görme noktasındadır. Nitekim bu yetki karmaşasından dolayı, 20 yıllık bir süreç içerisinde hemen her konu yargı önüne taşınmakta, yargı üzerinden de kalıcı çözümler üretileme-

diği için, giderek davalar ve anlaşmazlık noktaları artmaktadır.

Kendi meslek alanları dışında, bir üst meslek disiplinine ait sınırlı da olsa kimi görev ve yetkilere sahip kılınmış olan elektrik ile ilgili fen adamları ve örgütlü buldukları meslek odaları, kendilerine verilmiş olan bu yetkileri artırmak için sürekli olarak, ardı arkası kesilmeyen girişimlerde bulunmaktadır. Konuyla ilgili bir çok bakanlık ve ilgili kurumlar, elektrik ile ilgili fen adamlarının istekleri ve mühendislik alanlarıyla ilgili çıkan uyuşmazlıklar nedeniyle gereksiz yere meşgul edilmekte, bu konular üzerine çeşitli birimlerde sürekli toplantılar yapılmaktadır.

Yapılmak istenen yönetmelik değişikliği de, elektrik ile ilgili fen adamlarının var olan kimi yetkilerini artırırken, bunlara mühendislik eğitimi gerektiren yeni yetkiler tanınması yoluna gidilmektedir. Bu durum, yaşanan sorunları daha karmaşık hale getireceği gibi, fen adamlarının isteklerini de bitirmeyecek, aksine daha fazla yetki istemelerine neden olacaktır. Çünkü, mesleki olarak görev ve yetki alanları dışında olan yeni yeni hakları istemişler ve elde etmiş olacaklardır.

Günümüzde meslek alanları giderek detaylanmakta ve iş bölümü artmaktadır. Yapılaşma sürecinde de, her bir uygulama için ayrı eğitim ve meslek dalları ortaya çıkmaktadır. Pek çok iş, farklı mühendislik alanı içerisine girdiğinden, diğerleri için yapılamaz hale gelmektedir. Diğer yandan bilim ve teknoloji alanında yaşanan hızlı gelişmeler, meslek içi eğitimin önemini de artırmış, meslek elemanları açısından bilimsel literatür ve gelişmeleri takip etmek bir zorunluluk haline almıştır. Bu amaçla, EMO tarafından, üyelerine

meslek içi eğitimler düzenlenmekte, bu eğitimlerden geçmedikçe mühendislik hizmeti açısından yetkilendirilmeleri olanaklı olmamaktadır. Mühendislik eğitimi almış kişilerin dahi belirli bir iç eğitim almadan yapamayacakları kimi işler, o konuda herhangi bir eğitim almamış fen adamlarına açık tutulmakta ve bu yetkiler artırılmaya çalışılmaktadır.

Sonuç

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri ile bilimsel ve teknik gerekliler göz önüne alındığında, bugün yapılmak istenilen Yönetmelik değişikliğinin hiçbir maddesinin kabul görmesi olanağı bulunmamaktadır. Yapılmak istenilen değişikliklerin tümü, mühendislik eğitimi gerektiren uzmanlık konularıdır ve bu yetkilerin artırılarak fen adamlarına tanınması, giderilmesi güç ağır sorunlar yaratacak niteliktedir.

Elektrik ile ilgili fen adamlarının yetki, görev ve sorumlulukları, tıpkı diğer fen adamlarında olduğu gibi, gerçek eğitim düzeylerine uygun olarak yeniden ele alınmalı ve mevcut Yönetmelik bu duruma uygun olarak düzeltilmelidir. EMO'nun, bu amaçla yapılacak her türlü çalışmanın içerisinde yer alacağı da bilinmelidir. Ancak tek taraflı olarak fen adamlarının daha fazla tatmin edilmesi anlamına gelen ve uygulamada yeni yeni sorunlara neden olacak yetki artırımına yönelik çalışmalara sunulabilecek herhangi bir katkımız bulunmamaktadır. Ayrıca bilime, tekniğe ve günümüz yapılaşma anlayışına son derece aykırı bulunan taslağın yönetmelik haline getirilmesi halinde yargıya taşınması kaçınılmazdır.